

«ЧОРНІ» ТА «БІЛІ» ВИБОРЧІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК РІЗНОВИД ПОЛІТИЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Постановка проблеми. В теперішній час все більше зростає роль політичних технологій, адже вони слугують ефективним засобом досягнення та реалізації завдань політики, адже політичні технології це перш за все механізм впливу на окремих громадян і спільноти. Вони є системою засобів завдяки яким реалізуються політичні цілі та інтереси. Стаття присвячена проблемі аналізу політичних технологій як засобу реалізації завдань і стратегічних цілей в політиці.

Мета. Проаналізувати різновиди політичних технологій. Для досягнення мети ми ставимо завдання:

- Визначити поняття та сутність політичних течій
- Визначити роль політичних течій у реалізації цілей та завдань в політиці.

Виклад матеріалу. Політичні технології - це сукупність прийомів, методів, способів, процедур, які використовують суб'єкти політичної діяльності для досягнення бажаного результату в тій чи іншій сфері політичної діяльності. Вони є системою засобів, завдяки яким реалізуються політичні цілі та інтереси. Це неподільний структурний елемент політичної культури окремих суб'єктів політики та суспільства загалом. Вдосконалення і розвиток політичних технологій у наш час надзвичайно важливе, адже сьогодні вони стають все більш популярними та невід'ємними у сучасній політичній діяльності, відкривають дорогу для нових форм політичного управління і політичної боротьби. Сучасне політичне життя – пік розвитку технологій. У світовому арсеналі політичних дій нагромаджено чималий досвід використання як позитивних, так і негативних засобів досягнення стратегічних цілей і реалізації завдань політики. Для підвищення ефективності політичної діяльності використовують спеціально розроблені політичні технології. Відомий український політолог Д. Видрін використовує також поняття антитехнологій, тобто коли суб'єкти роблять ставку на досягнення найближчого або часткового результату, використовуючи тактичні засоби без огляду на політичну стратегію. Особливість цих технологій - те, що вони виходять із парадигми незалежності політики від моралі та ґрунтуються на невдоволенні тих чи інших груп населення. Як приклад політолог вводить популізм.

Загальні та основні особливості політичних технологій зумовлені характером політичного процесу, який в свою чергу охоплює найрізноманітніші види політичної діяльності в межах конкретної політичної системи. Серед них – політична участь, яка має на меті формування в процесі політичної діяльності певних позицій, вимог, настроїв, та політичне функціонування як професійна політична діяльність щодо вироблення правових норм, управління політичними інститутами. Політичні технології існують у кількох видах, а саме: - розробка і ухвалення певних політичних проєктів і рішень; - реалізація політичних рішень; - технології формування політичної влади; - виборчі технології; - технології організації діяльності політичних партій, організацій, об'єднань; - технології формування громадянської свідомості, політичної культури; - технології формування громадської думки; - технології узгодження суспільних інтересів; - технології розв'язання політичних конфліктів тощо.

За смисловим навантаженням та механізмами дії політичні технології є сукупністю конкретних прийомів, методів, технік, що забезпечують досягнення результатів. Тут потрібно розуміти різницю між термінами «технологія» та «техніка». Наприклад, організація політичної події є технологією, а демонстрація, мітинг, що відбулися в межах цієї події - технікою. Техніки можуть бути універсальними для різних країн, а технології завжди повинні бути адаптовані до місцевих умов. Для того щоб обрати найоптимальнішу технологію необхідно діагностувати ситуацію та створити індивідуальну стратегію під конкретного політичного суб'єкта, а також в процесі реалізації цієї технології отримувати інформацію. Без знання особливостей, класифікації, специфіки політичних технологій та без вміння їх використовувати досягти успіху в політичній діяльності практично неможливо. А для практичного оволодіння ними передусім потрібні відповідна науково-теоретична підготовка, вміння вивчати й аналізувати об'єктивні умови, в яких діють конкретні суб'єкти політики. Це стосується соціально-економічної, політичної ситуації в країні, регіоні; особливостей функціонування соціальних і національних груп у суспільстві, їх потреб й інтересів; розстановки політичних сил; статусу та рівня впливу на громадян політичних партій, рухів, об'єднань, засобів масової інформації.

Існує кілька модифікацій, типологізацій політичних технологій, їх поділяють залежно від політичної системи і політичного режиму передусім на демократичні та недемократичні, на базові та другорядні. Базові політичні технології використовуються в роботі з великими групами або й усім населенням країни. Це - опитування громадської думки, референдуми, вибори. Другорядні політичні технології - це технології розробки і прийняття політичних рішень, проведення окремих політичних акцій (збори, мітинги, маніфестації, пікетування, марші підтримки і протесту).

Політичні технології поділяються на загальні та індивідуальні. Загальні стосуються інтересів багатьох суб'єктів політичного процесу, а індивідуальні, притаманні тільки окремим суб'єктам політики. З-поміж перших, загальних, найпоширенішими є технології завоювання, наприклад виборчий процес як комплекс спеціальних технологій та утримання влади. Окремі політики використовують індивідуальні політичні технології в процесі своєї політичної діяльності. Вони пов'язані із завоюванням популярності, умінням контактувати з громадянами, наприклад виборцями, членами певної партії, об'єднання, майстерністю дискутувати, виголошувати промови, вести мітинги, збори, вдосконалювати власний імідж тощо. До найпоширеніших індивідуальних політичних технологій належать: публічні виступи, участь у бесідах, дискусіях, розв'язанні конфліктів; прогнозування політичної діяльності; виступи на радіо, телебаченні; підготовка матеріалів для друкованих засобів масової інформації тощо. Кожна з таких технологій має свої особливості, завдяки яким створюється певний імідж політика, його авторитет і популярність, формується і збагачується досвід політичної діяльності. А головне – використання певних технологій має на меті врахування індивідуальних, зокрема й психологічних, особливостей політика. Готуючись, наприклад, до публічного виступу, політик обов'язково повинен знати про час, мету і його характер і відповідно готуватися до спілкування з аудиторією. На цьому етапі важливою є підготовка тез виступу, визначення суті, спрямування розмови, наявність ймовірних запитань. Політику потрібно не забувати і про його зовнішній вигляд, жестикуляцію та манеру поведінки. Усе це формує індивідуальну технологію політичного виступу.

Політичні технології є тією частиною соціальних технологій, які використовуються у сфері політичної інженерії, вони задіяні в здійсненні державної політики, у процесі державного управління, у боротьбі політичних партій у виборчому процесі, у процесах політичного реформування і різноманітних політичних комунікацій.

Список використаних джерел

1. Бебик В. М. Менеджмент виборчої кампанії: ресурси, технології, маркетинг: навч. метод. посіб. Київ: МАУП, 2011. 214 с.
2. Головатий М. Ф. Мистецтво політичної діяльності. Київ, 2012. 375 с.
3. Політологія: навч. посіб. / Гетьманчук М. П., Гришук В. К., Турчин Я. Б. Київ : Знання, 2020. 415 с.
4. Політологія: словарь-справочник / Василюк М. А., Вершинин М. С. і др. Москва: Гардарика, 2011. 328 с.
6. Почепцов Г. Г. Теорія комунікації. Київ, 2019. 308 с.
7. Прикладна політологія: навч. посіб. / за ред. В. П. Горбатенка. Київ: ВЦ «Академія», 2018. 472 с.